

Антидопинг агенција Републике Србије
Трг Републике 3
11000 Београд, Република Србија
тел/факс: 011/ 4064136
Сајт: www.adas.org.rs
email: info@adas.org.rs

Број: 27-1231-1 од 31.12.2020. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ У 2020. ГОДИНИ

ДИРЕКТОР
АНТИДОПИНГ АГЕНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Др Милица Вукашиновић-Весић

1. ДОПИНГ КОНТРОЛА

Антидопинг агенција Републике Србије (АДАС) је у 2020. године спровела укупно 894 анализе, од тога: 852 анализе узорака спортиста и 42 анализа узорака коња.

Од 852 антидопинг анализа спортиста, на такмичењу је спроведено 561, а изван такмичења 291. На националним такмичењима спроведено је 432, а на међународним такмичењима 129 антидопинг анализа.

Допинг контроле су и ове године спровођене у складу са техничким документом Светске антидопинг агенције који поставља захтеве за све антидопинг организације у погледу додатних анализа урина и крви за одређене супстанце као што су: анализа еритропоетина (ESA) и хормона раста (GHRF), затим хормона раста из крви, анализе крвних параметара за биолошког пасоша спортисте у тачно одређеном проценту у односу на спорт у којем се спроводе. Имајући у виду захтеване проценте, а у односу на број планираних контрола у појединим спортовима, АДАС је у извештајном периоду спровела:

Табела 1. спроведене анализе у 2020.

(Hgh) Хормон раста из крви	8
(GHRF) Хормон раста из урина	150
Потврда стероидног профила из урина	5
IRMS анализа	5
ESA из урина	141
Урин изван такмичења	139
Урин на такмичењу	404
УКУПНО	852

Табела 2. Анализе по спортовима

СПОРТ	домаћи на такмичењу	домаћи изван такмичења	домаћи укупно	међународни на такмичењу	међународни изван такмичења	међународни укупно
Атлетика	56	25	81	6		6
Аикидо	2		2			
Ауто и картинг	5		5			
Асоцијација спорт за све	2		2			
Бадминтон	2		2			
Бејзбол	2		2			
Бициклизам	24	15	39			
Боб		3	3			
Биатлон		2	2			
Боћање	2		2			
Бодибилдинг	6		6			
Бокс	6		6			
Бриџ	2		2			
Дизање тегова	8	14	22			
Фитнес и рекреација		2	2			
Фудбал	32		32			
Гимнастика	2		2			
Го	2		2			
Голф	2		2			
Хокеј на трави		2	2			
Једриличарство	2		2			
Ју Јутсу	2		2			
Кајак	40	13	53		4	4
Карате	6	7	13		3	3
Кендо	2		2			
Кик бокс	7	20	27		6	6
Кјокушинкаи	2		2			
Кошарка		19	19	24	17	41
Клизање	2		2			
Куглање	2		2			
Крикет	2		2			

Корфбол	2		2			
Летеће мете	2		2			
Мачевање	2		2	2		2
Мото спорт	2		2			
Одбојка	22		22			
Оријентиринг	2		2			
Пливање	17	12	29		5	5
Параолимпијски	14	2	16		4	4
Плес	2		2			
Планинарски	2		2			
Практично стрељаштво	2		2			
Рафтинг	2		2			
Рагби	2		2			
Рагби 13	16		16			
Рукомет	13		13		2	2
Рвање	11	29	40	37	6	43
Спортски савез глуви и наглуви		2	2			
Спортски савез слепи и слабовиди	2		2			
Самбо	2		2	53	1	54
Санкање		2	2			
Скијање	2		2			
Савате	2		2		4	4
Сквош	2		2			
Синхроно пливање		2	2			
Скокови у воду	2		2			
Софтбол	2		2			
Соколски спорт	2		2			
Спортски риболов	2		2			
Спортско пењање	2		2			
Стони тенис	7	3	7			
Стреличарство	2		2			
Стрељаштво	10	9				
Теквондо	15	6	21		2	2

Тенис		8	8			
Триатлон	2	6	8	5		5
Туг оф вор	2		2			
Ватерполо	4		4	2	5	7
Вејкборд	2		2			
Веслање	10	9	19			
Џет ски	2		2			
Џудо	14	11	25			
ММА					4	4
Укупно	432	228	660	129	63	192

Када је у питању допинг контрола коња спроведено је 16 контрола у галопским и 16 контрола у касачким тркама. У ФЕИ такмичењима тестирано је укупно 10 коња од тога 8 у препонском и 2 у даљинском јахању. Код 26 коња узоркован је урин а код 16 крв.

Због епидемиолшке ситуације допинг контроле нису спроведене у неколико националних спортских савеза: снукер, шаховском, ваздухопловном, универзитетском, савезу за школски спорт, савезу за рекреативни спорт, спортском савезу спелеолога, савезу организација подводних активности.

2. ПОВРЕДЕ АНТИДОПИНГ ПРАВИЛА

АДАС је у 2020. години, открила 8 повреда антидопинг правила у следећим спортовима:

- 1) бокс – спортиста је био допинг позитиван на забрањену супстанцу карбокси ТХЦ, кажњен је од стране Боксерског савеза Србије са 1 годином забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 2) бодибилдинг – спортиста је одбио допинг контролу, кажњен је од стране Савеза Србије за боди билдинг, фитнес, боди фитнес и аеробик са 4 године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 3) бодибилдинг – спортиста је био допинг позитиван на забрањене супстанце дростанолон, метаболите местеролонa и станозолол, кажњен је од стране Савеза Србије за боди билдинг, фитнес, боди фитнес и аеробик са 4 године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 4) бодибилдинг – спортиста је био допинг позитиван на забрањене супстанце дростанолон, флуоксиместерон и станозолол, кажњен је од стране Савеза Србије за боди билдинг, фитнес, боди фитнес и аеробик са 4 године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;

- 5) спортско пењање – спортиста је био допинг позитиван на забрањену супстанцу карбокси ТХЦ, кажњен је од стране Спортско пењачког савеза Србије са 3 месеца забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 6) бокс – спортиста је био допинг позитиван на забрањену супстанцу норандростерон, у току је процес пред Боксерским савезом Србије;
- 7) бокс – спортиста је био допинг позитиван на забрањене супстанце метилхексанамин, метаболит дехидрохлорметилтестостерон и метандиенона, у току је процес пред Боксерским савезом Србије;
- 8) бокс – спортиста је био допинг позитиван на забрањену супстанцу кокаин, у току је процес пред Боксерским савезом Србије.

У 2020. години, завршени су и процеси у 4 случаја допинг позитивних спортиста из 2019. године:

- 1) спортски аутомобилизам – спортиста је био допинг позитиван на забрањени стимуланс кокаин, кажњен је од стране Спортског ауто и картинг савеза Србије са две године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 2) атлетика – спортиста је био допинг позитиван на забрањене стимулансе туаминохептан и метилхексанамин, кажњен је од стране Атлетског савеза Србије са две године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 3) снукер – спортиста је био допинг позитиван на забрањену супстанцу морфин, кажњен је од стране Снукер савеза Србије са две године забране учешћа у спорту, као и са дисквалификацијом резултата;
- 4) пауерлифтинг – спортисткиња је била допинг позитивна на забрањену супстанцу хидрохлортиазид, кажњена од стране Међународног пауерлифтинг савеза са два месеца забране учешћа у спорту.

Ако статистички посматрамо број допинг позитивних спортиста у односу на број спроведених контрола у 2020. тај проценат је ~ 1 %, односно нижи од светског просека који износи око 1-1.5%.

У 2020. години откривено је 5 случајева допинговања коња – 2 у касу и 3 у галопу. Супстанце на које су коњи били позитивни су канабидиолинска киселина, кофеин, теофилин, капсаицин, хептаминол и хидроксиетилпромазин сулфоксид. У једном случају, Српски касачки савез и Удружење за касачки спорт су казнили грло са 3 месеца забране учешћа у тркама и дисквалификацијом резултата, а тренера/одговорно лице са 6 месеци забране и новчаном

казном од 200.000, 00 динара, док су у осталим случајевима у току процесу пред поменутиим организацијама и пред Српским галопским савезом и Удружењем за галопски спорт Србије. Процент допинг позитивних коња у 2020. години износи ~ 12 % у односу на број спроведених контрола, што представља благи пад у односу на претходну годину.

Подаци о лицима која су под казном због повреда антидопинг правила доступни су на линку: <https://www.adas.org.rs/informacije/procesuirane-povrede-antidoping-pravila/>

3. АНТИДОПИНГ ЕДУКАЦИЈА

У току 2020. године едукација спортиста била је ограничена у погледу скупова и предавања због епидемије корона вирусом. Од предавања уживо одржано су предавања на скупу Рвачког савеза Србије и на катедри спортске фармације на Фармацеутском факултету. Већина осталих предавања су била у форми електронске едукације коју је АДАС поставила на свој сајт почетком године.

Електронску едукацију у 2020.години положило је 1347 спортиста.

Обавезна антидопинг едукација за стипендисте МОС-а настављена је и ове године, тако што су спортисти приступили електронској едукацији у првој и онда у другој половини године. Прва едукација била је посвећена новом антидопинг кодексу и променама које ступају на снагу од 2021.године, а друга је била посвећена феномену узбуњивача у спорту.

АДАМС апликација Светске антидопинг агенције преведена је на срски језик што је нашим спортистима олакшало употребу приликом уношења података о локацији.

АДАС је потписала уговор о сарадњи са Спортским савезом Србије у циљу промоције електронске едукације за територијалне савезе. Како би едукација била свима лако доступна, по први пут АДАС је добила помоћ од господина Бала Лајош који је комплетан материјал за електронску едукацију превео на мађарски језик.

Предавања у оквиру електронске едукације обухватала су основне појмове у области борпе против допинга у спорту, штетне ефекте забрањених супстанци, улогу лекара у борби против допинга, биолошки пасош спортисте, коришћење АДАМС базе и слично.

У 2020.години АДАС је по први пут постала учесник у два Еразмус пројекта. Први трогодишњи пројекат носи назив “ I value” и има за циљ увођење спортских вредности у свакој учионици, едукацију деце у основним школама о правилним спортским вредностима, фер плеју и антидопингу кроз обавезан наставни програм.

Други пројекат ограничен на Европску унију под називом “Win-Dop” посвећен је разумевању и промоцији узбуњивача у допингу.

4. ИЗУЗЕЋЕ ЗА ТЕРАПЕУТСКУ УПОТРЕБУ У 2020. ГОДИНИ

У току 2020.године АДАС је процесуирала 8 терапеутских изузећа. Највећи број лекова за које се тражило одобрење припада групи глукокортикоида (4), на другом месту се налази инсулин (4), онда следе бета 2 агонисти (2) и хормони (2). Системска примена лека је и даље била најчешћи начин уноса забрањених супстанци. ТУЕ пријаве дошле су из 4 различита спорта – ватерполо, фудбал, одбојка и кајак.

5. МИШЉЕЊЕ О СУПЛЕМЕНТИМА И ЛЕКОВИМА У 2020. ГОДИНИ

У 2020. години издато је укупно 633 мишљења о присутности забрањених супстанци у саставу различитих суплемената и лекова. Овај број је крајње задовољавајући имајући у виду да је због епидемије корона вирусом активност спортиста била смањена, као и такмичења.

Највећи број захтева за мишљење о суплементима упућено је преко спортских савеза (405), онда преко сајта АДАС (155) и мишљења о лековима преко сајта АДАС (73).

Број негативних мишљења о леку био је 4, а број негативних мишљења о суплементима је 17 што указује да постоји одређен проценат ризичних супстанци које спортисти конзумирају.

6. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И АКТИВНОСТИ АДАС У 2020. ГОДИНИ

Током 2020 настављена је комуникација са представницима Светске антидопинг агенције (WADA) које је извршила надзор над радом и поступањем АДАС. Пошто су сви важни коментари анализирани, нормативни акти су усклађени са захтевима ревизора, што се завршило признањем Светске антидопинг агенције је да АДАС ради у сагласности са Светским антидопинг кодексом. Ово је друга потврда WADA да је АДАС усклађена са Кодексом, али овога пута квалитативно, што је најзначајније за рад једне антидопинг организације.

Наставак комуникације са представницима WADA током 2020. године био је везан за доношење нових антидопинг правила. Преговори су овога пута били интензивнији због чињенице да је иза свега стајало одељење за „compliance“, па су у процесу доношења правила учествовали професори са Универзитета Мегил из Монреала. Чињеница да је одабран прави тренутак, јер је АДАС прва агенција у региону која је донела правила у сагласности са новим антидопинг кодексом, у тренутку када је тек 2% националних антидопинг организација постигло исто на свету.

Након оснивања ЦЕАДО (Централноевропске антидопинг организације) у Катовицама 2019. године настављен је онлајн рад током 2020 године. Поред редовне размене мишљења током пандемије постигнут је велики напредак у комуникацији са Светском антидопинг агенцијом, али са Интернационалном агенцијом за тестирање (ИТА). Захваљујући колективним напорима, али пре свега Михајлу Цепићу из Аустријске антидопинг агенције постигнут је

нови споразум са ИТА-ом што је поред бољих услова и цена важно јер је АДАС са партнерима из региона успела да се наметне ИТА за тестирање свих интернационалних спортиста из Србије као главни партнер. У земљама где такви споразуми не постоје тестирање националних спортиста спроводе приватне агенције за тестирање. Овим је још једном заштићен интегритет српског спорта, али и постигнуто да мале агенције из региона у оквиру ЦЕАДО постану респектабилни партнер највећим антидопинг организацијама.

И ове године је попуњен је УНЕСКО упитник који се односи на примену УНЕСКО конвенције против допинга у спорту. Тиме је АДАС на две онлајн конференције још једном потврдила да спада у оне агенције које немају проблема са поштовањем смерница у спровођењу Међународне конвенције против допинга у спорту. Закључак је да Србија спада међу земље које су испуниле обавезе према потписаним конвенцијама и да је у многоме отишла и корак даље представљајући напредну антидопинг организацију која на време усаглашава све своје документе и правилнике.

Сличне активности су била и са Кахама групом у оквиру Савета Европе где се разговарало осим усаглашавања са новим Кодексом и о новој листи која је први пут представљена на другачији начин. Највише полемике је изазвао Родченков акт који је донео амерички Сенат којим даје право америчким истражним органима да делују на територији целог света уколико постоји криминални прекршај у области допинга. Пошто је закон контроверзан и није у сагласности са Светским антидопинг кодексом започета је кампања против која ће се вероватно наставити током 2021. године.

Коначно крајем новембра 2020 године одржана је редовна конференција у антидопинг лабораторији у Сајберсдорфу (Аустрија), које је такође била онлајн. Главна тема су били услови рада у пандемији. Поред основних мера који су примењене у циљу заштите од инфекције корона вирусом представници АДАС су представили рад у балону којим су према досадашњем искуству најбоље заштићени спортисти на такмичењу. Организатори и учесници су позитивно оценили то предавање пре свега због чињенице да ће организација спорта у балону бити приоритет и у 2021. години.